

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาเขตสาทร กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างเครื่องมือการวิจัย
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการวิจัยตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

#### ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

**ประชากร** ประกอบด้วย นักเรียนโรงเรียนในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ได้แก่ ในโรงเรียนทั้ง ๓ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดสุทธิวราคาราม จำนวน ๓,๐๙๔ คน, โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน ๑,๘๒๓ คน, โรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม จำนวน ๑,๕๒๗ คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน ๖,๔๔๔ คน ดังแสดงตามตารางที่ ๓.๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร

| ที่ | โรงเรียน         | ประชากร (คน) |
|-----|------------------|--------------|
| ๑   | วัดสุทธิวราราม   | ๓,๐๙๔        |
| ๒   | สตรีศรีสุริโยทัย | ๑,๘๒๓        |
| ๓   | ยานนาเวศวิทยาคม  | ๑,๕๒๗        |
| รวม |                  | ๖,๔๔๔        |

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างกลุ่มประชากรทั้งหมดตามตารางเปรียบเทียบสำเร็จรูป Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๕ คนดังแสดงตามตารางที่ ๓.๒ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๒ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

| ที่ | โรงเรียน         | ประชากร (คน) | กลุ่มตัวอย่าง (คน) |
|-----|------------------|--------------|--------------------|
| ๑   | วัดสุทธิวราราม   | ๓,๐๙๔        | ๑๒๔                |
| ๒   | สตรีศรีสุริโยทัย | ๑,๘๒๓        | ๑๒๔                |
| ๓   | ยานนาเวศวิทยาคม  | ๑,๕๒๗        | ๑๒๔                |
| รวม |                  | ๖,๔๔๔        | ๓๗๒                |

ตารางที่ ๓.๓ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

| ที่ | โรงเรียน         | กลุ่มตัวอย่าง | มัธยมตอนต้น | มัธยมตอนปลาย | รวม |
|-----|------------------|---------------|-------------|--------------|-----|
| ๑   | วัดสุทธิวราราม   | ๑๒๔           | ๖๒          | ๖๒           | ๑๒๔ |
| ๒   | สตรีศรีสุริโยทัย | ๑๒๔           | ๖๒          | ๖๒           | ๑๒๔ |
| ๓   | ยานนาเวศวิทยาคม  | ๑๒๔           | ๖๒          | ๖๒           | ๑๒๔ |

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชา พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน ๓ ตอน ดังนี้

**ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

**ตอนที่ ๒** แบบสอบถามเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านหลักสูตร
- ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- ๓) ด้านสื่อการเรียนรู้
- ๔) ด้านการวัดและการประเมินผล

แบบสอบถามฉบับนี้ มีข้อความทั้งหมด ๓๒ ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating) แบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔ ข้อ

### ๓.๔ การสร้างเครื่องมือการวิจัย

#### ๓.๔.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เพื่อนำแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการทางการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการที่จะศึกษา
๓. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุง
๔. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ
๕. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน

ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

๖. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

๗. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์จำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหา สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

#### ๓.๔.๒ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. การหาความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N} \text{ เมื่อ}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ ค่า +๑ หมายถึง  
ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า ๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้และ

-๑ หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า ๐.๕ มาใช้เป็นข้อคำถามจาก  
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี  
ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒. การหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-out)  
กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบที่ โรงเรียน  
เตรียมอุดมศึกษา ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานครและหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability)  
โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่  
ระดับ ๐.๙๐

๓. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

### ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปทำการเก็บข้อมูลที่โรงเรียนระดับ  
มัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในโรงเรียน ช่วยแจก  
และเก็บแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๒. ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน ๓๗๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของ  
แบบสอบถามทั้งหมด จำนวน ๓๗๕ ฉบับ ผู้ศึกษาวิจัยนำไปตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการ  
ตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

### ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้ศึกษาวิจัยได้ข้อมูลกลับมา  
นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา  
ค่าสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

๒. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน เพื่อทราบระดับพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็น แบ่งคะแนนออกเป็นช่วง แต่ละช่วงมีความหมาย ดังต่อไปนี้<sup>๑</sup>

๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับมากที่สุด

๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง ระดับมาก

๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ระดับปานกลาง

๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง ระดับน้อย

๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

๓. แปลผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ พุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาเขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบค่าที (T-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Anova) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

๔. ข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการสอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการเขียนความเรียงเป็นรายด้าน

---

<sup>๑</sup> สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์ , การวิจัยทางการศึกษา , (ลพบุรี:ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี , ๒๕๔๖) , หน้า ๑๓๙ - ๑๔๐.